

ERDÉLYI GAZDA

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI LAP.

A LAP AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI
EGYLET TULAJDONA.

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET ÉS A „HANGYA” KÖTELEKÉBE
TARTOZÓ SZÖVEKZÉTEK HIVATALOS KÖZLÖNYE.
MEGJELENIK MINDEN HÓ 1-ÉN ÉS 15-ÉN.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL.
KOLOZSVÁR, ATTILA-UTCZA 10. SZÁM.

Az E. G. E. tagjai további intézkedésig tag-
díj ellenében kapják. Alapító tagdíj 2000 lei,
rendes tagdíj évi 100 lei, kiszagzóak és tiszt-
viselők részére 50 lei.

A lapfelügyelő bizottság fellyegelete mellett felelős szerkesztő és kiadó:

TÖRÖK BALINT
AZ E. G. E. TITKÁRA.

Előfizetési díj nem tagok részére:
Egy évre 150 lei Negyed évre 40 lei
Fél évre 75 lei Egyes szám 3 lei

1921.

A gazdasági egyletek, gazdakörök gyűléseinek összehívásáról.

A multat dicsérni, a jelent szidni szoktuk és a jövőtől jót remélünk. A közelmultra visszatekintve gazdatársaink nem sok dicséretre méltót fognak abban találni. A mult eredményeinek mérlegelése sohasem maradhat tanuság nélkül.

Pillantson vissza minden gazda saját ügyeire. Kutassa a jó és rossz eredmények okait, azok megismerése után állítsa össze jövő évi tennivalóit. Vezetett-e rendes könyvelést? Vagyon leltárt? Hogyan zárult az év üzleti eredménye? A számok igazat beszélnek, azok nem csalnak!

Bár ne lenne egy tagtársunknak se vesztesége, de sajnos csaknem mindenkinél a veszteség serpenyője száll alább!

A mai rendkívüli állapotok nem lehetnek állandó jellegűek, ezek tehát nem szabad elkedvetlenítsenek senkit sem. — Miveljük jól földjeinket, trágyázzunk gazdagon, hogy jövedelmünket fokozzuk és állandósítsuk. — Ha állattenyésztésünket helyes elvekre fektetjük és állatainkat jól tartjuk és gondozzuk, jövedelmünket e téren is növelhetjük.

Az ember és a természet folytonos harcban állanak egymással. Az ember hatalma a természet felett tökéletesedésének arányában nő. — Az ember tökéletesedésének egyik mérőfoka a szerveztség. E téren pedig mi gazdák a tökéletesedésnek alacsony fokán állunk. Az 1921. év kell, hogy összehozzon bennünket, minden falu minden földművelőjét, hogy egyesült erővel elérhessük mindazt, ami a föld jó megmunkálásán, jó erőben tartásán, az állatok jó gondozásán és tartásán kívül a termelés sikerességének biztosításához szükséges. Hiába feszítjük meg minden erőnket, ha munkánk gyümölcsétől értékén alól fosztanak meg, hiába értékesítjük magas áron állatainkat, ha azok árából ruházkodni nem tudunk. Hiába vetünk és aratunk, ha kicsépelet gabonánk felett nem mi rendelkezünk!

Közös bajainkon csak egyesült erővel segíthetünk. Ezért az 1921. évtől kezdve ne legyen olyan magyar gazda, aki nem tagja a községi gazdakörnek vagy a vármegyei gazdasági egyletnek, avagy az E. G. E.-nek. Aki nem csatlakozik a szervezett gazdákhöz, azt tagadjuk ki, mint a szervezett gazdák ellenségét és öleljük keblünkre az együttes munkára, kölcsönös segítségre siető gazdatársainkat!

Több gazdasági egyesület és gazdakör érdeklődött egyesületünknel aziránt, hogy hívhatnak-e össze gyűléseket? Nemcsak hogy hívhatnak, hanem a gazdaérdekek szolgálata és védelme érdekében ez kötelessége is minden gazdasági egyleti vagy gazdaköri vezetőnek. Többek tájékoztatására ezért lapunk utján adjuk meg a választ az eziránt érdeklődő társegyesületeknek és gazdaköröknek, valamint más falusi magyar gazdatársadalmi intézménynek. Jelenleg hadiállapot lévén, gyűlések tartására engedély kérendő az illetékes katonai hatóságtól.

A gyűlések tartására vonatkozó engedélyt Kolozsváron a VI. hadtest, vidéken a hadosztályok parancsnokságaitól kell kérni. A kérés a katonai parancsnok-sághoz való benyújtás előtt a polgári hatóságokkal (rendőrséggel, vagy főszolgabíróssággal) láttamozandó. Egy kéresemintát közlünk magyar nyelven és ugyanazt román nyelven is. Az egyesületek és gazdakörök ennek lemásolása útján kérhetik a gyűlés tartására az engedélyt. Egyes helyeken, ha valamilyen speciális kíván-ságai vannak esetleg a hatóságoknak a kéressel szemben, azok pótlandók. A kérésre 1 leies okmány- és 10 banis segélybélyeg ragasztandó. A beadvány szövege a következő:

Către Qnoratul Comandament al Divisiei Ceh. Hadosztályparancsnokságnak

Subsemnata Societate agricolă (Reuniune de economi, Asociațiune de economi, Asociațiune agricolă) dorește să țină o adunare la 192..... la oarele a. m. p. m.

în comuna Strada Nr. și va rugăm să binevoiti a ne acorda permisiul pentru aceasta adunare.

La adunare se vor prezenta probabil vre-o de membri.

Programul adunării:

1. Raport asupra activității și asupra actelor sosite.
2. Prezentarea dărilor de seamă finale și a preliminarului de cheltuieli.
3. Alegerea prezidenției și a corpului de funcționari.
4. Anunțarea membrilor noi.
5. Aducere de hoărrire asupra procurării unei foi economice speciale.
6. Eventuale propuneri.

..... la 192.....

Societatea agricolă a județului

..... Reuniunea economilor (Asociațiunea de economi, Asociațiunea agricolă) a comunei.....

Președinte:

Secretar (notar):

elnök,

titkár (jegyző.)

Alőlirott gazdasági egyesület (gazdakör, gazdaszövetség, földművesszövetség)..... hó..... án d. e. óraker..... községben városban

..... utca..... házszám alatt gyűlést óhajt tartani, amelynek megtartására kérjük az engedély szives megadását.

A gyűlésen körülbelül..... tag megjelenésére számítunk.

A gyűlés tárgyai:

1. Jelentés a működésről és az érkezett ügydarabokról.
2. A zárszámadások és költségelőirányzat bemutatása.
3. Az elnökség és tisztikar választása.
4. Az új tagok bejelentése.
5. Határozat egy gazdasági szaklap megrendelése tárgyában.
6. Esetleges indítványok.

Kelt.....

.....vármegyei Gazdasági Egyesület
.....községi gazdakör, (gazdaszövetség, földművesszövetség.)

Hívja össze minden magyar gazdakör a kisgazdákat! Keltsék új életre a gazdaköröket. Lépjenek be a vármegyei gazdasági egyletbe, fizessenek elő az Erdélyi Gazdára, hogy tájékozva legyenek a gazdákat érdeklő eseményekről és olvassanak mindig a tennivalókról.

Földreformügyi szemle.

A földreform szükségessége. — Gazd. tanácsosok rendelkezési állományban. — A földreform a parlament előtt.

Jászi Oszkár egy bécsi lapban számol be bukaresti utjának tapasztalatairól és a többek között Garoflid miniszternek az agrárreform ügyében tett nyilatkozatáról.

E szerint a miniszter a földbirtokreformot nem annyira gazdasági, mint inkább társadalmi szükségességnek tartja; a falusi nép földéhsége — szerinte — olyan nagy, hogy annak ki nem elégítése végzetes következményekkel járna. Bár a mezőgazdasági termelés előreláthatólag csökkenni fog, ez azonban a miniszter véleménye szerint csak átmeneti jelenség lesz és egy pár év múlva a termelés tetemes növekedésére számíthatunk.

A hivatalos lap 209. száma közli, hogy Brassó, Nagyküküllő és Torda-aranyos vármegyék gazd. tanácsosai rendelkezési állományba helyezettek, azzal az indokolással, hogy a birtokbárműhelyezési munkálatokra vonatkozó utasításokat hanyagul teljesítették és „elsősorban személyes dolgaikkal foglalkozván, a közérdeket másodrendűnek hagyták” a hivatalos lap szerint a tordai gazdasági tanácsos szembehelyezkedett a kolozsvári agrár-bizottság és a vármegyei bizottság határozataival s így p. o. Ikládon nagyobb bért fizettetett a tulajdonosnak, mint azt a törvény megállapítja.

A birtokreformügyi miniszternek a szenatusban tett nyilatkozata szerint a parlamenti bizottság az agrárreform törvénytervezet előkészítő munkálataival még a karácsonyi szünet előtt elkészül s így az új törvény parlamenti tárgyalása előreláthatólag a karácsonyi ünnepek után kezdetét veszi.

A cukorgyártás és a répaár.

Bukarestből jelentik, hogy a cukoreladást monopolizálják. A cukorgyártás szabad marad s minden gyár, hat millió kilogramm cukrot termelhet valamennyi a fejenkénti fogyasztás a hat kilogrammot meg nem haladja. A gyárak által termelendő mennyiséget minden év augusztusában fogják meghatározni. Új gyárak csak minisztertanácsi engedéllyel létesülhetnek. A répa árát a pénzügyminiszterium állapítja meg. A cukorgyárak részvényeik kétharmadát román tőkének kötelesek átengedni. A részvények átadásának határideje 1921. augusztus 15-ike. A részvényeket a gyáraktól hatvan kilométernyi körzetben lakó gazdáknak adják át. A haszonból annak mérvé szerint a részvényesek, répatermelők és gyári alkalmazottak is részesedni fognak. A cukoradó három lei lesz.

Ez a rövid hír a répatermelés csökkenését jelenti, pedig a célja bizonyára nem az volt az intézkedésnek. Elsősorban is azért, mert a répa árát nem a kereslet, kínálat, termelési lehetőség és költség szabják meg, hanem a pénzügyminiszterium. A suszter, a szabó, a kovács, kerekas mind tudják előre, hogy mit kapnak a munkájukért. A cukorrépát termelő gazda azt kapja, amit a rendelet előír. Hogy ez mit jelent, régen tudjuk! A cukorgyárak a tőkékük kéthar-

madát a román gazdáknak kell átadják e hír szerint. A magyar gazda tehát a maximálással a haszon egy részéből már eleve ki van zárva. A haszon másik részére, amely a termelőknek és gyári alkalmazottaknak van előírva, a papíron, nem számíthat a magyar répatermelő, mert az a részvényesek kegyétől függ. Az adó és feldolgozási költségek oly magasak lesznek, hogy a cukor árából nagyon kevés maradhat a gazdának és ez sajnos a cukorrépa termelés csökkenését fogja maga után vonni.

Gazdasági levelek.

Falusi levél.

Magyarfenes, 1920. december hó.
(Kolozsmegye.)

Az „Erdélyi Gazda” legutóbbi számában tömörülésre és együttműködésre hívja föl Erdély gazdáit vagyonkülömbőség nélkül. Az eszme nagyon szép és helyes, új szellemi vezetést is kíván az egylettől.

Mivel e hó 5-én tartott szükkörtű gazdasági gyűlésen nem vehettem személyesen részt, engedjék meg nekem, hogy egy pár sorban, mint egyik legnagyobb érdekcsoportnak, a kisbirtokosoknak egyik tagja, szóljak hozzá az ügyszökhöz.

Az új Erdélyi Gazdasági Egyletnek az a hivatása az én gondolatom szerint, hogy az erdélyi gazdákat egy zászló alá tömörítve, serkentse és tanítsa, hogy a földből minél többet és értékesebbet tudjon termelni és elősegítse, hogy mindennemű terményét és jószágait minél gazdaságosabban tudja akár itt bent, akár külföldön értékesíteni.

Hiszen mi a célja mindenik gazdasági osztálynak? Ugyebár a megélhetés könnyebbé tétele? A megélhetéshez pedig mindenkinek joga van, aki egyszer megszületett.

Ma, mikor a munkabérek a háború előtti időkhöz viszonyítva több mint százszorosra, az iparcikkek árai pedig 2—300-szorosra emelkedtek s ezek arányában a gazdasági termények ára csak alig 30—40-szeresre; a jószág ára pedig oly alacsonyra szállott, hogy egy éves borjuból még egy pár csizmat és egy tehén árából egy rend ruhát sem lehet venni; aztán hozzá még sok elemi csapás, mely napról napra ólomsúlyként nehezedik a gazdaosztályra, igazán talán ez a tizenkettedik óra, mikor már csak erős, nagyon szervezett gazdaosztállyal lehet megmenteni az egész gazdatársadalmat az összeroppanástól.

Azért csak gyorsan előre a szervezkedési munkával, de előbb elő azokat a faltörő kosokat, elő a nagy tankokat, a szeretet és megértés fegyvereit!

Az új E. G. E. írja zászlajára az egyetértés jelszavát, mert minden gazda, nagy és kicsi egyért dolgozik, egyért küzd: — a megélhetésért.

Bárdos Péter
kisgazda.

Tekintetes Szerkesztőség!

Kövend, 1920, december hó.
(Torda-Aranyos-megye.)

... A gazdasági munkákkal rémesen elvagyunk maradva. Még vetni is kellene ha lehetne, mert amit szeptemberben vetettünk, az idő és egerek elpusztították. Pótoljuk a tavaszon, ha lesz mivel és kivel?

Hát ez a Ki kérdése is nagy gondot okoz most, mert itt van az év vége és még egyetlen cseléd sincs jövőre. Ha annyit ígérünk leiben, mint most egy éve koronában, még akkor sem akarnak szolgálatba állani. Nem tudom miben bíznak, mert már talán a betölthető állások is mind bevannak töltve.

Az eddiginél boldogabb új esztendő kívánok!

Tanka-Béla.

Egyleti élet.

Egyesületünk telefonszáma 158. Hosszas szüneteltetés után, végre az irodánkból leszerelt három telefonkészülék közül sikerült egyet visszakapnunk. A mai naptól kezdve telefon utján is készséggel áll egyesületünk, szerkesztőségünk és kiadóhivatalunk a gazdaközön-ség szolgálatára.

A mintagazdaságok mentesítése érdekében. Az ipari, növény nemesítő, tenyésztő állatnevelő és mintagazdaságok kisajátítás alóli mentesítése közérdeket képezvén, az E. G. E. tervbe vette az elszakadt területeken fekvő, jelenleg is a fennírt célokat közvetlenül szolgáló gazdaságok összeírását azon célból, hogy az illetékes tényezők figyelme ezen gazdaságokra előzetesen felhívható legyen.

A jelzett üzemek összeírására irányuló felhívás a vármegyei gazd. egyesületek címére már elküldetett, amelyek az összeírást megynként végezni fogják.

Törvények, rendeletek.

Rendelet az állatvágási tilalom módosításáról. A hivatalos lap 209. számában közölt minisztertanácsi határozat alapján 1921 január 1-től kezdődőleg a következő állatcsoportok levágása engedélyeztetik:

1. Belföldi magyarfajta ökrök és tehének tizenkét évesnél idősebb korban. 2. Munkára alkalmatlan ménék és kancák. 3. Tenyésztésre alkalmatlan bikák bármilyen fajtából. 4. Kosok, anyajuhok, anyakecskék és bakkok három évesnél idősebb korban. 5. Bárányok és gödöllyék az anyabárányok kivételével. 6. Bivalborjúk. 7. Sertések, kocák és kanok bármilyen korban. 8. A pinzgau és simmenthali szarvasmarhák közül levághatók: a) tehének hat évesnél idősebb korban. b) Levágásra hízalt és mezőgazdasági munkára alkalmatlan ökrök. c) Levágásra hízalt, valamint olyan bikaborjúk, amelyeknek levágása a városok közelében fekvő községek tejtermelése szempontjából kívánatos.

A kivétel szabályozása. A hivatalos lap egyik legutóbbi számában a kivétel szabályozásáról szóló törvény jelent meg, amely az árukat és terményeket export szempontjából négy csoportra osztja. a) Kivételi tilalom alatt állók. b) Az állam részére csereüzletre fenntartva. c) Külön

Gazdák Biztosító Szövetkezete.

Vezérképviselőségek:

Aradon, Kolozsváron, Brassóban,
Temesváron és Nagyváradon.

Elfogad tűz, jég élet, betörés és lopás, baleset, szavatossági, temetési segély, kiházasítási stb. biztosításokat. Minden biztosítási ügyben részletes tájékoztatást nyújtanak a vezérképviselőségek. Kolozsvár, Deák Ferenc-utca 35. I. emelet és egyesületünk titkári hivatala.

engedélyek elnyerése mellett kivihetők. d) Szabadon kivihetők. A mezőgazdaságot érdeklő cikkek a következő képen oszlanak el: Repce, tojás, gyapju, zsákok, tej és tejtermékek, zsír és zsiradék, hüvelyesek az első csoportba, buza és termékei, rozs paszuly és állatok a második csoportba, tengeri árpa és zab a harmadik csoportba soroztatnak. A többi mezőgazdasági cikkek forgalma szabad.

Örleési díjak, nincs többé vámörlesztés. A Monitorul Oficial legutóbbi száma közli a miniszterelnökségnek az örleési díjakra vonatkozó rendelkezését. A rendelet értelmében nagy malmok métermázsánként 18 lei 50 baniért tartoznak örölni, ahol korpát is örölnék 14 leiért, kisebb malmok 12 leiért örölnék. Porlásért 10 lei számítható fel száz kilógrammonként. Ugyanezen rendelet második cikke végleg eltörli a vámörlesztést. A jövőben a malmok csak pénzért örölhetnek. Aki ezen rendeletek ellen vét, szigorú büntetésben részesül. A rendelet december 15-én lépett életbe.

Kórházi díjak. A kolozsvári közegészségügyi államtitkárság, 1920 november hó 1-étől az erdélyi összes kórházakra a következő árakat állapította meg: I. oszt. 70 Lei, II. oszt. napi 40 Lei, III. oszt. napi 15 Lei.

SZÖVETKEZÉS.

A szövetkezeti eszme propagálása.

Irtá: Nagy Dénes,

unitárius lelkes, az alsójáról „Hangya” ért. és fogy. szövetkezet elnöke és a hitelszövetkezet igazg. tagja.

Két évi tetszhalál után hamvajból újra éledőnek láttam a föld és népei szellemét, midőn november 15-én az „Erdélyi Gazda” első számát kezemhez kaptam. Azt hittem már, hogy a szétszórtot vésző nyaláb nem fog többé egybe köttetni, mikor végre mégis csak megszületett a várva várt szabadító, megjelent a betlehemi csillag, melyet gazdák és szövetkezetek oly szent sóvárgással vártak. A beborult ég nem aggasztja annyira a kalangyáit féltő gazdát, mint mikor munkás karja erővel van lekötözve, szeme bekötve, nyelve rögzítve, nem lát, nem hall, nem mozoghat, s nincs egy biztató napsugár, mely a homály elmúlását jelezné, a hajnal pirkadását jelentené. De legyen hála az isteni gondviselésnek, a betlehemi csillag kigyúlt s a tévelygés sötét pusztáján révedező pásztoroknak mennyei világosság támadta s mint angyali üdvözlés lágy dallama, zeng fülebe az „Erdélyi Gazda” ébresztő szövege: „Jertek én hozzám akik megfáradtatok és megterhelteketek és én megnyugosztalak titeket.” S mint szomju szarvas, hús forrás vizére, siet a kétségbe esett gazdatársadalom a sirhoz, melyről a kő elhengerített, látni a csodát: újra élnek a gazdakörök, újra megmozdult és zümmög a méhkas, a hangya boly. A mennyei követ itt van, nosza hát, segítségére sietni és élesztetni a tüzet, mely a hamu miatt már-már kezdett holt szénné változni. A gazda társadalom teljesen lejtőre jutott, letárgiába esett, mert nem volt szervezve. A mi szervezete volt, az is csak elavult szűk térre szorító, mert a gazda társadalom elijje benne volt ugyan a szervezetben, de a nép tömege kívül maradt, azzal csak követ választások alkalmával foglalkoztak. A gazda körök megalakultak, kaptak a miniszter jóvoltából 101 drb. könyvet, de aztán többé nem törődött velük senki. 1914. évben egyszer megkérdezték, hogy vajjon a népkönyvtárak megvannak-e még s olvassa-e valaki, aztán elég volt ennyi a törődésből.

Minden gazda kör, minden szövetkezet, hitel és fogyasztási egyaránt önállóan, egymástól függetlenül működött s csak azért foglalkozott a szomszédjával, nehogy az preváriálni merészeljen működési körzetén túl.

A kapcsolat a szövetkezetek között nem volt meg, sőt sok esetben nem is keresték, hanem kerülték egymást, azon egyszerű okból, mert vezetőik féltették hatalmi pozíciójukat. A hitelszövetkezetet vezette a pap, a fogyasztást a tanító, a gazdakört a földesúr, az ifjúsági egyesületet a kántor, a népházat kormányozta a jegyző, mindenik „elnök úri” minőségben. Ezek sokszor emiatt nem fejtették ki együttes működést, hanem pártoskodtak egymással. S ilyen körülmények között a nép egy darabig veszekedett egymással, míg végre ráunt és meggyűlölt mindenféle szövetkezetet és „urat” egyaránt. Ez a széthúzás, ez a szervezettlenség az oka, hogy a gazda társadalom olyan későre tudott eszméltre térni, munkához kezdeni, mikor már ég feje fölött a ház s ma holnap kicsúszik lába alól a föld.

De ha már felébredtünk, lássunk hozzá a munkához.

A legelődázhatatlanabb kérdés szerintem a gazda társadalomnak, a falu népének szervezése, tömörítése egy táborba és olyan gazdasági szakszervezettel való megerősítése, mint a munkás szakszervezetek. Hazánk népe 90 száz lékban földművelő s mégis e nagy tömeg sokkal gyengébb, mint az alig pár száz ezer főből álló munkás szervezetek. Természetes, hogy gyengébb is kell legyen, mert nincs egy súlyos tömeggé olvasztva. Minden iparág létfenntartási szükségleteinek fedezését ki tudja eszközölni, sőt ki tudja követelni, egyedül a gazda társadalom az a gyámoltalan, melynek szájából is kiveszik a betevő falatot. Hány földművelő gazda lett milliomossá, ha nem volt hadsereg szállító? A gazdától elvették minden terményét és állatját potom áron s adtak ennie kenyeret dekázva. A vasuti munkásság szervezete pld. megállítja, az egész országban s ha kell, az egész világon a vasuti forgalmat, hogyha jogtalan sérelem éri; míg ezzel szemben, a gazdatársadalom tehetetlenül áll; pedig kit ér több és jogtalan támadás, mint épen az ő tagjait, ki szenved többet, ki áldoz és adoz többet, mint épen a föld népe s mégis akkor épen őtet éhezteszik ki. Kérdem, megtörténhetne mindez, ha a gazdatársadalom egységes táborban szervezve volna? Hiszen a gazdatársadalmi szervezet ha hivatása magasatán áll, megváltoztathatja a világ képét!

Útott a tizenkettedik óra s ha tovább is késlekedünk, ki hull a mi szánkából is a kenyér, kicsúszik lábunk alól a föld s világ kacagása leszünk élhetetlenségünk miatt. Ne késsünk hát a gazdatársadalom szervezésével. Hogy hogyan gondolom én ezt elérhetőnek, arról akarok írni.

Hogy a gazdatársadalom szervezete erős, egységes és egészséges legyen, két irányban kell függetleníteni a gazdát: pénzügyileg és kereskedelmileg, még pedig a hitel és fogyasztási szövetkezetek helyes irányban való vezetése és megerősítése által. Ki kell ragadni a falu népét az uzsorázó bankok és kereskedők karmaiból. A cél ez volt a múltban is, csak az elért eredmény nem felelt meg a várakozásnak. Ennek okát azonban nem a szövetkezeti eszme terhére kell írni. Mert, hogy a szövetkezetek nem feleltek meg a hozzáfűzött várakozásnak, annak oka az volt, hogy a falusi vezetők észre-

vételeit figyelmen kívül hagyták. Az összekötő kapocs a központ és falusi szövetkezetek között az ellenőr, ki sokszor, sőt a legtöbbször nem volt egyéb a fináncnál.

A szövetkezet az a tér, hol a munka kedv mindig találhat foglalkozást, hol építeni lehet és kell, hol a népet leginkább fel lehet emelni polgár jogainak és emberi méltóságának érzetére és tudatára.

(Folyt. köv.)

Az Aradhegyaljai Szőlősgazdák Szövetkezete a múlt héten tartotta meg Aradon közgyűlését, amelyen elnöknek Bódy Bódogot, igazgatónak Balkányi Rezsőt választották meg. A szövetkezet elhatározta, hogy tagjai részére olcsó rézgálicot, rézkénport és raffiát szerez be. Kélti tenként lapot ad ki tagjai részére és igyekezni fog a szőlőmunkás béreket egész Aradhegyaljára egységesen megállapítani.

A tordaaranyosmegyei gazdák csatlakozása az E. G. E.-hez, mint központi szervhez. A Tordaaranyosmegyei Gazdasági Egylet karácsony másodnapján tartott választmányi ülésében a dec. 5-iki kolozsvári gazdatelekezlet kezdeményezése alapján egyhangu lelkesedéssel kimondotta az E. G. E.-hez, mint központi szervhez való csatlakozását és egyben meg is kezdte a falusi gazdakörök szervező munkáját. A földreformügyi kérdések tárgyalása kapcsán elhatározták, hogy az E. G. E., valamint az Arad és Kisküküllő megyei gazdasági egyletek megkeresésére, szintén tiltakozó felterjesztést intéznek a kormányhoz a földreformügyi rendeletek közérdek ellenes intézkedéseinek módosítása érdekében. Összeírják az apaállattenyészéssel, nemesített magvak termelésével, foglalkozó és mintagazdaságokat, a kisajátítás alól való mentesítésre történő előterjesztés céljából. Ingyenes jogvédelmi osztály felállítását határozta el a választmány, amely jogügyi kérdésekben díjtalanul ad tanácsokat a kisgazdáknak. A gyűlésen az E. G. E. képviselőjében Török Bálint titkár volt jelen.

A Kisküküllő vármegyei Gazdasági Egyesület elhatározta, hogy az egyesület adminisztrációs kiadásainak növekedése miatt a tagdíjakat korona helyett 1:1 arányban fogja Lei értékben kérni és beszélni tagjaitól. Az egyesület megállapodást létesített a Dicsőszentmártonban megjelenő „Kisküküllő” c. hetilap kiadóhivatalával, amely szerint havonta két oldalt az egyesület rendelkezésére bocsájt és azt megküldi a tagoknak külön díj fizetése nélkül. Örömmel vettük ezt a hírt és az összes vármegyei jellegű egyesületeknek, mint gazdaköröknek ajánljuk, hogy költségeik fedezhetése céljából rendezzék a tagdíj ügyeket. A szellemi kapcsolatok megteremtése céljából pedig igyekezzen minden egyesület a lapokkal kapcsolatot keresni. Amint az egyesületektől az együttműködésére vonatkozó válaszok az E. G. E.-hez beérkeznek, a gazdakörök fogunk fordulni abból a célból, hogy minden magyar községben levő és alakítandó gazdakör kezdje meg működését, lépjen be a megyei egyesületbe, amelynek révén az E. G. E. tagjai sorába is kapcsolódnak a gazdaköri tagok is.

A kerélszentpáli gazdakör Bors László elnöklété alatt ismeretterjesztő előadást rendezett, amelyen az átlagtermések fokozásáról esett szó. A külföldi rossz talajviszonyok és kedvezőtlen éghajlat melletti magas termésátlagokra rámutatva, ismertette a szakmunkás jelentőségét. A talaj jó előkészítését és a föld jó erőben való tartását, jó trágyázását, a növények gondos ápolását jelölte meg a többtermelés alapjául. Természetesen ennek egyik főkölléke még a jó

vetőmag is! Az előadás után tisztujítás volt, amelynek rendén megválasztották elnöknek Boró László plebánost, alelnöknek Botár József kiskgazdát, jegyzőnek Antal Árpád tanítót, pénztáros gazdának Lőrincz István kiskgazdát. A választmány és a számvizsgáló bizottság megválasztása után az ülés véget ért.

A kolozsvári kiskgazdák sérelme. December havában a kolozsvári kiskgazdák, akik a köztisztasági adót ép úgy fizetik, mint a többi polgárok, kirendelték az utcákra, hogy hordják el onnan a havat. Kirendelési joga jelenleg tudomásunk szerint csak a katonai hatóságoknak van. Polgári hatóság csak sürgős bűnügyi vizsgálathoz rendelhet ki fuvarát, ha bérkocsit nem lehet kapni. Ilyen pedig van elég Kolozsváron. Fuvarozásra iparszerűleg vállalkozó ember is van elég, a városnak is vannak fogatai, küldjék azokat havat eltakarítani. — A kiskgazdák most kell kihordják a trágyát, a szénafüvekről hazahordják a takarmányt, az erdőről a fát, amíg a szánut tart, mert ha az idő enged, tengelyig süllyednek az ő dülő utjajkon, amelyről se havat nem hord nekik senki és amelyre kavicsot sem hordanak, még kevésbé raknak flasztert, vagy pláne aszfaltot.

A „Hangya” szövetkezetek tagsági ügye. A vidéki „Hangya” értékesítő és fogyasztási szövetkezetek amennyiben az E. G. E. tagsági nyilatkozatát aláírják, külön díj fizetése nélkül tagjaivá válnak az E. G. E.-nek. Egyesületünk a lapnak a szövetkezetek részére megállapított kedvezményes előfizetési díját, amely a tagdíjjal egyenlő, a központtal számolja el, ezért úgy az előfizetési és egyben tagdíjat, mint hirdetési díjakat is a szövetkezetek is a központtal számolják el, tehát oda küldjék be. Amennyiben a szövetkezetek az E. G. E. tagjai sorába óhajtanak lépni, — ami erkölcsi kötelessége minden magyar gazdatársadalmi intézménynek, — úgy a lapunkhoz csatolt tagsági nyilatkozatot aláírással való ellátás után küldjék be a titkári hivatalba. Ha a nyilatkozat elkallódott volna, egyszerű levelő lapon kérjük annak küldését és mi postafordultával küldjük.

Minden magyar gazdakör lépjen be az E. G. E.-be, hogy olvassák a gazdák az Erdélyi Gazdából az őket érdeklő időszerű gazdasági vonatkozású híreket, hogy tájékozva legyenek a gazdaközönséget érdeklő rendeletek, kormányintézkedések felől, hogy megtudják, hogy mit lehet, szabad és kell tenniük a gazdasági téren való haladásuk érdekében! A gazdakörök évi tagdíja 100 lei, a kiskgazdáké 50 lei. Ennek ellenében kapják az Erdélyi Gazdát és élvezik mindazon kedvezményeket, amelyeket az E. G. E. a tagjai részére nyújt.

Vegyes közlemények.

Boldog új évet kívánunk együttesen és egyenként gazdatársainknak. Adjon Isten jobb esztendőt, mint az elmúlt volt!

Előfizetési felhívás.

Az „Erdélyi Gazda” az egyetlen magyar nyelvű köz- és mezőgazdasági irányu hetilap az országban. Ezért minden a mezőgazdaság iránt érdeklődő magyar ember, intézmény, társaság, szövetkezet, egyesület, olvasókör rendelje meg a maga, valamint tagjai számára.

Az Erdélyi Gazdasági Egylet tagjai az „Erdélyi Gazdát” újabb intézkedésig a tagdíj ellenében kapják. Nem tagok részére a lap előfizetési díja egy évre 150 lei.

A lejárt előfizetések mielőbbi szíves megújítását kérjük, nehogy a késedelmes

előfizetés miatt a lap küldése fennakadást szenvedjen.

Olvasóink figyelmébe ajánljuk lapunk hirdetési rovatát. Az „Erdélyi Gazda”-ban megjelenő hirdetések mindenkor sikerre vezetnek.

Kérjük végül olvasóinkat és lapunk barátait, hogy az „Erdélyi Gazda” részére minél több előfizetőt gyűjtsenek.

A kiadóhivatal.

Taggyűjtő ívet csatolunk újév napján lapunkhoz. Kezdjük az ujesztendőt a szervezkedés jegyében! Ez év első hónapjában minden tagtársunk szerezzen legalább annyi új tagot az EGE-nek, ahány atáírás elfér e kis gyűjtőivre. Lépjen be minden gazda, gazdasági egyesület, gazdakör és földmives szövetkezet, olvasó és daloskör, hogy a gazdatársadalom minden egyes tagja és szerve egyúttal legyen az EGE-ben. Csakis így védhetjük meg a magyar kiskgazda érdekeit csakis így szerezhetünk érvényt a gazdák jogainak. Az aláírásokkal ellátott tagsági nyilatkozatokat és tagdíjakat kérjük az EGE. titkári hivatalába küldeni. (Kolozsvár, Attila-u. 10. sz.)

Az E. G. E. tagdíja kiskgazdák részére egy évre 50 lei; 50 holdon felüli birtokosok részére egy évre 100 lei; az alapi ói tagdíj 2000 lei. Ezen tagdíjak ellenében az egyesület az Erdélyi Gazdát küldi külön díj felszámítása nélkül. Egyesületünk csak úgy tud hivatásának megfelelni, ha a tagok is teljesítik kötelességüket. Kérjük ezért tisztelt Tagtársainkat, hogy a tagdíjakat pontosan befizetni sziveskedjenek. A tagdíjak postautalványon is beküldhetők. Egyesületünk csak úgy erősödhetik meg, ha minden régi- és minden új tag állandóan segítségünkre van a taggyűjtésben és szerez még újabb tagokat, mindaddig, míg minden magyar földmives, birtokos, bérlő és gazdatiszt egy táborban lesz az E. G. E. ben.

Vetőmagvak felett rendelkező gazdatársainkat kérjük, hogy eladó feleslegüket egyesületünk titkári hivatalához a vetőmag neve, minősége és az árak és feltételek megjelölése mellett sürgősen bejelenteni sziveskedjenek.

Konvenciók éleimezési gabonát maximális áron vásárolni óhajtó gazdatársainkat felhívjuk, hogy szükségletüket a gabona nemének és mennyiségének megjelölésével a titkári hivatalnál sürgősen bejelenteni sziveskedjenek. Gabonát csakis az esetben szerezhetünk be, ha **legalább 40 kocsi rakományra jön be megrendelés!**

A népszámlálás eredménye Tordán a következő: magyar 64.2%, román 29.8%, zsidó 4.6%, egyéb nemzetiségű 1.4%. A lakosok száma kerekén 15,000. 1910 óta 1500 lélekkel gyarapodott a lakosok száma az összeírás adatai szerint.

Lázari fogyasztási és értékesítő szövetkezet 1921. évi január hó 9-én d. u. 3 órakor a község házában az 1918. és 1919. évekről rendes közgyűlést tart, melyre a tagok az alapszabályok 23. §-a értelmében meghívattak azzal, hogy ha a tagok kellő számban meg nem jelennek, úgy a közgyűlés január hó 16. napján tartatik meg, mely tekintet nélkül a tagok számára, határozatképes lesz. Napirend: 1. Az 1918. évi üzleteredményről szóló jelentések tárgyalása. 2. Az 1918. évi zárszámadások megvizsgálása és felmentvény megadása. 3. 1918. évi mérleg megállapítása. 4. 1918. évi tiszta jövedelemlről való rendelkezés. 5. Az 1919. évi üzleteredményről szóló jelentések tárgyalása. 6. Az 1919. évi zárszámadások megvizsgálása és felmentvény megadása. — 7. Az 1919. évi mérleg megállapítása. 8. 1919. évi tiszta jövedelemlről való rendelkezés. 9. Az igazgatóság kiegészítése. 10. Felügyelő bizottság választása. 11. Netaláni indítványok. A felügyelőbizottság által megvizsgált évi mérleg a bolt helyiségben kifüggesztett és mindenki által megtekinthető. Lázari 1920. dec. hó 5. *Az igazgatóság.*

Felsőrákosi „Hangya” fogyasztási és értékesítő szövetkezet 1921. évi január hó 9-én délután 2 órakor a község házában évi rendes közgyűlést tart, melyre a tagok az alapszabályok 23. §-a értelmében meghívattak. Napirend: 1. Mult évi üzleteredményről szóló jelentések tárgyalása. 2. Zárszámadások megvizsgálása és felmentvény megadása. 3. Mérleg megállapítása. 4. Tiszta jövedelemlről való rendelkezés. 5. Az igazgatóság kiegészítése. 6. Felügyelőbizottság választása. 7. Netaláni indítványok. 1919. évi december 31-én a tagok száma 183, üzleteredéseinek száma pedig 206 volt. A felügyelőbizottság által megvizsgált évi mérleg a bolt helyiségben kifüggesztett és mindenki által megtekinthető. Felsőrákosi, 1920. július hó 7-én. *Az igazgatóság.*

Aranyosegerbegy és vidéke fogyasztási és értékesítő szövetkezet 1921. évi január hó 6-án délután 4 órakor a község házában évi rendes közgyűlést tart, melyre a tagok az alapszabályok 23. §-a értelmében meghívattak azzal, hogy ha a tagok kellő számban meg nem jelennek, úgy a közgyűlés 1921. január hó 21. napján tartatik meg, mely tekintet nélkül a tagok számára, határozatképes lesz. Napirend: 1. Mult évi üzleteredményről szóló jelentések tárgyalása. 2. Zárszámadások megvizsgálása és felmentvények megadása. 3. Mérleg megállapítása. 4. Tiszta jövedelemlről való rendelkezés. 5. Az igazgatóság kiegészítése. 6. Felügyelőbizottság választása. 7. Netaláni indítványok. 1918. év december 31-én a tagok száma 405, üzleteredéseinek száma pedig 555 volt; az év folyamán belépett 1 tag 2 üzletrésszel; kilépett 36 tag 37 üzletrésszel. A felügyelőbizottság által megvizsgált évi mérleg a bolt helyiségben kifüggesztett és mindenki által megtekinthető. Aranyosegerbegy. *Az igazgatóság.*

Gazdák figyelmébe!

Az „Első Magyar Általános Biztosító Társaság” kolozsvári vezérképviselősege felhívja a gazdák figyelmét, hogy mezőgazdasági átalány-, épület- és ingóságbiztosításait az utóbbi időben történt rendkívül nagy értékelkedéseknek megfelelően átalakítani, a többletértékeket utánbiztosítani el ne mulasszák. E nélkül az esetleges kártérítéseknek csak a régi értékek lehetnek az irányadók, ami a mai viszonyok között tetemes károsodást jelent. 3260

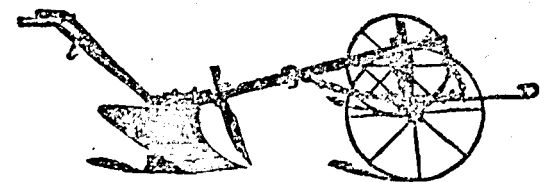
Gazdasági gépeket szállít

a legjutányosabb árban:

az Erdélyi Szász Gazdasági Egyesület Géposztálya Nagyszében Salzgasse 22

és annak főlerakata: **HANN ÉS TÁRSA** Gép- és Műszaki kereskedelmi R.-Társ. Kolozsvár, Heltai-u. 3,

Sack ekék, Hohenhelmi- és Ruhadló váltóekék, bácskai kerülőekék, kukoricamorzsolók, szecska- és répvágók, kapálóekék, boronák, lópokrócok, lópatkók, lópatkoszegek és sarkok, sodronyzegek, kocsi kenőcs stb. gazdasági gépek, eszközök és anyagok. Gépolaj és gépkenőzsír, hajtószíjak és mindennemű műszaki cikkek. 7232

Eladó veteménymagvak.

20 kg. Braunschweigi káposzta mag.
3 kg. Ooliát kék karalábé.
20 kg. Makói hagyma mag.

◊ **Cim: a kiadóhivatalban.** ◊